

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. IV. Lutetiam Parisiorum mittitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

miliari consuetudo abduceret: ni grave est, Patrum Iesuitarum Collegium malim: ab iis, ut pii & eruditi sunt, uno eodemque tempore & iter coeli discam, & disciplinas bauriam.

Eâ oratione cum blanda quadam comitate conjunctâ, evicit à Patre, ut suo ipsius consilio rejecto, concederet in filii sententiam, voluntatèque. Ita dicere potuit Franciscus Procreatorem compellans suum: *Deus, docuisti me à juventute mea.* (a)

(a) Psalm. 76.

CAPUT IV.

Lutetiam Parisiorum mittitur.

CUM eum ad modum Dominus Deus regendū dum Franciscum suscepisset, intel. dum illi dedit, & instruxit illum in via quâ graderetur: firmavit super eum oculos suos. (a) Ergo ille valefaciens suis, Lutetiam profectus est cum domestico Moderatore, (Deagio nomen fuit) quo aliquot jam annos utebatur: admissusque in Collegium Patrum Societatis Jesu, nactus copiosè ibi est, unde satisfaceret & parentibus, miro in literarum studio progressu, & sibi, plis sanctis que exercitationibus quæ foverent amorè Dei, quo totus æstuabat. Ad rationes animæ suæ moderandas, unū ex tam multis ex eadem Societate eo in genere experientissimum adhibuit: sub eoque tantū brevī profecit, ut in Partheniorum Sodalium consortium cooptatus, Sodalitatis primò Assistent, mox Præfectus, omnium animos rapuerit: eodemque tempore, cum se illi militare intelligeret, cui, per Antonomastiam, unice Virginis nomen debitum; ve-

(a) Psalm. 31.

B

hemena

hementem de voto Castitatis emittendo cogitationem suscepit: ob singularem mansuetudinem, demissionemque animi, carus omnibus sic, ut eorum plerique tantæ pietatis significatione perpetuâ puncti, mirum in modum ad Christianæ perfectionis decus exarserint. Jam omnes pravæ naturæ motus impetûsque rectæ rationi subjecerat, motionibusque gratiæ: & tamen sibi sapienter diffidens, ultro afflictabat corpus tum asperitatibus aliis, tum cilicio gestando ter quaque hebdomade. Assiduè divinis Officiis intererat, audiebat verbum Dei, multus erat cum iis, quos virtus præstantior conjunctos Deo per spiritûs exercitationes tenebat. Delectabatur præcipuè consuetudine *Angeli illius de Ioyosa* è venerabili Patrum Capucinorum Ordine Sacerdotis, cujus facta admirabatur. *Qualia tandem nobis perfecta vitæ exempla suppeditat vir iste Religiosus?* (ajebat cuidam ex æqualibus) *qui Princeps ortu, aulicus educatione, post tam multas partas victorias, post tam multa facinora sanè illustria, faccum tamen induit, elegitque abjectus esse in domo Dei (a) sui, magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. Omnino Deus tam præstans exemplar proponens, ad illius nos imitationem vocat.*

Eademque caritas, unde illi tam sancti impetus, in Francisci animo ingenerabat sensum ad res divinas non qualemcunque, sed verum, ac spirantem (sic enim propemodum rem ipse explicat, Philotheam compellans) ex intimo quodam amore Dei, eodemque planè sincero; qui quidem illius mentem decorans, prodebat qualibus quantisque muneribus augetetur magis ac magis in dies à Deo,

(a) *Psal. 83.*

cui

cui acceptissimus esset, quique cum intrâ perbreve tempus ad eum perfectionis gradum evenit, unde vera pietas. Quidquid ageret, reputaretve animo, non modò ad honestum ferebatur, sed etiam ferebatur cum ardore mentis, in Oratione præsertim; cujus tempore illustrabatur mirum in modum à Deo, afficiebaturque sic, ut suavitatem interiorem assiduè degustanti, inoleverit felix assuetudo mentem ad Deum erigendi, si non continenter, per frequenter certè: ita Dominum in conspectu suo providens, ferè semper, in momenta iterabat redintegrabatque motus & conatus cordis ac mentis in Deum: neque erat illi quidquam tam jucundum, quàm vel colloqui cum illo, aut interiùs, aut per asceticorum librorum lectionem; vel de illo miscere sermones cum æqualibus; ad vitam castigatorem illos vehementer incitando. Refert quidem certè de se etiamnum ex eis unus, cum Patavii eodem quo Franciscus tempore studiorum causâ versans, aliquando in sermone familiari gloriaretur licentiùs, à se aliquid impiè perpetratum; Franciscum voce severiori, vultu tamen humanè ad pietatem composito, *Quid verò in te commisit Deus, dixisse, ut illum tam indignè habeas? imò verò, qui nō in re de te meritis est, ut facias alia omnia?* Addit, quoties illius amicæ & religiosæ monitionis venit in mentem, emolliri pectus suam ad pietatem, & de offenso Deo dolorem sibi commoveri.

Ipse tunc quidem à consilio parentum consideratè discedens, ibidem Lutetiæ Theologiam audire constituit: ut iisdem tamen satisfaceret, simul

operam dabat identidem exercitationibus iis, quæ in nobilibus adolescentibus exquiruntur: quam illas sic usurpabat, ut ab iis se assidue ad illum transferret, quem amabat unicè. Ego, aiebat, quò frequentius mente & cogitatione retracto quæ ad æternitatem effata pertinent, eò ardentius in animo meo accenditur desiderium ex eorum præscripto vitam morèsq; instituendi. Itaque, & intererat disputationibus Sorbonicis celeberrimis quibusque, & suâ manu in commentariolum referebat tum quæstiones quasque illustriores, tum argumenta quibus in partem utramque disceptabantur: fructus is fuit, ut cum Magistri quibus operam dabat, tantos in adolescentulo vix annorum sedecim admirarentur progressus, prædicaverint sapius, illum aliquando in eruditissimis Orbis totius viris numeratum iri.

Mirabatur quidem Plato, sapiens Hierosolimitanum, qui Philosophiam suam in scholâ virtutum converteret: maximi vulgò fiebat Mercurius Trismegistus, quòd ejus disputationibus initium quidem vota, finem verò sacrificia dabant: at multò illustriores laudes promeretur Franciscus, cujus studendi labori & initium & finem dabant preces & vota; quicquè nihil aliud in assidua illa mentis contentione vel fatigatione sequebatur, nisi gloriam Dei, salutemque animarum sempiternam. Omnino scientiam Sanctorum habuisse dicendum est: utque Angelos vitæ innocentiam, castimoniamque decore imitabatur; ita eorundem splendorem singulari eruditione, zelum ardentissimo Dei amore erat adeptus.

Satis ergo sit ad temeritatem eorum coercenda

dant

dam, qui per inconsultam temeritatem dicere ausi sunt, Franciscum Salesium præcellenti quidem virtute fuisse, non tamen doctissimum; illum eruditissimis quibusque Sorbonæ Magistris summo in pretio fuisse, non solum virtutis nomine, sed etiam eruditionis. Nec prætermittere hîc queam, quod accepi ipse coram, ab Illustrissimo Episcopo Bellaio, cujus memoriam venerari prohi omnes debent; accepisse se ab ipso Beato Præsule de quo scribimus, lineolas quatuordecim ex Theotimo (sic Opus de Amore Dei inscriptum voluit) stetit sibi lectione paginarum mille & ducentarum in folio, quas dicimus, unde de toto volumine æstimari facîle queat, agnosci que, quantum temporis operæque in volutandis SS. Patribus, S. Augustino nominatim, posuisset, ut observârunt ii, aut qui diligentius præclaras illas lucubrations lecitârunt, quas deinde ipse edidit, aut aures præbuerunt concionanti per Quadragesimam; quam quidem provinciam tam luculentè exornavit annos permultos. Sed ut ad ejus pietatem revertamur, singulis hebdomadis ad sacram mensam adibat, quò pleniùs ei adhæresceret, quem unum castè sanctèque diligebat: quo tempore, ex ardore qui ejus è vultu emicabat, quisque spectantium intelligebat Beatum adolescentem tunc in dilecto totum occupari, summòque bono fruendo absorberi: & quoniam nescit amor Dei languere otio, non satis Francisco erat diligere & diligere; flammæ pectoris sui ejaculabatur prætereà in frigidum quemque, sic, ut qui ad sacrum convivium indigno quodam veterno torpentes accesserant,

rant, ejus exemplo incitati exardescerent. Fuit, cum visentem se quendam è sociis, ut matutinum tempus erat, rectà ad templum duxerit, atque ad sacram Synaxim unà securo obeundam invitârit: tum, religiosâ re peractâ, comiter appellans, *Demiceps*, inquit, *pransum abeamus dum lubebit: epule istæ antecedere debuerant, quippe infinitè potiores.* Et inter eundem, in eo totus fuit ut persuaderet, nihil à nobis fieri posse ad Dei venerationem, amorem, obsequium eidem summo Domino acceptius, nihil ad nostras ipsorum rationes utilius, quàm si frequenter ad sacram mensam adierimus: quas utilitates sic exposuit, ut diceret, Dei quidem *delicias esse versari cum filiis hominum, (a)* verùm aptè, quoad fert humana imbecillitas, antè comparatis: proinde nihil non à nobis & fieri, & tentari debere, ut non indignè ad eam tantam Majestatem accedamus, fide vivâ ac spiranti, spe firmâ, amore sincero, atque impermixto. Ita, unumquemque ad Sacramenta frequenter usurpanda adhortabatur, tum sui ipsius exemplo, tum oratione, consentaneè præclaro incitamento S. Augustini, *Securus accede: panis est, non venenum. (b)*

(a) *Prov. 8.* (b) *Tract. 26. in Ioan.*

C A P U T V.

Tentationem gravissimam. Deipara ope superat.

Accedenti ad servitutem Dei, preparandus animus ad tentationem. (a) Hostis bonorum omnium capitalissimus cum tales tantosque in virtute progressus beato Adolescenti invideret, qui de sua nequitia

(a) *Ecclesiastic. 2.*